

28.02.2024

Ärende/7

§ 48

Ändring av förvaltningsstadgan, förnyande av bestämmelserna om konkurrensutsättning av stadens egen verksamhet

HEL 2023-005962 T 00 01 00

Beslut

Stadsfullmäktige godkände förvaltningsstadgan för Helsingfors stad i enlighet med bilaga 1 från och med 1.3.2024.

Behandling

Förslag om förkastande

Ledamoten Elisa Gebhard understödd av ledamoten Mika Ebeling föreslog att förslaget förkastas med följande motivering:

Stadsfullmäktige beslutar förkasta förslaget. Staden ska inte överföra befogenheter att öppna stadens egen serviceproduktion för konkurrens från stadsfullmäktige. Beslutet skulle försvaga beslutsfattandets transparens och möjligheten till offentlig diskussion om organiseringen av servicen.

Stadsfullmäktige anser att det inte är ändamålsenligt att beslut om att lägga ut servicen i fortsättningen fattas i regel genom en underlättad process och utan den offentliga diskussion som leder till stadsfullmäktiges beslut. Stadsfullmäktige anser att målet om en tydligare fördelning av befogenheter inte nås på det föreslagna sättet. Tvärtom skulle det snarare orsaka oklara situationer i fråga om beslutsfattandet om konkurrensutsättning.

1 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, förkastande NEJ

JA-förslag: Stadsstyrelsen

NEJ-förslag: Ledamoten Elisa Gebhards förslag om förkastande

Ja-röster: 55

Mukhtar Abib, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Nora Grotenfelt, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Mari Holopainen, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Otto Meri, Nina Miettinen, Björn Månsson, Matti Niiranen,

28.02.2024

Ärende/7

Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Tom Packalén, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Mikko Paunio, Katri Penttinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Nej-röster: 30

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Nita Austero, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Timo Harakka, Harry Harkimo, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Minja Koskela, Ajak Majok, Petra Malin, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Terhi Peltokorpi, Ilkka Taipale, Erkki Tuomioja, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä

Stadsfullmäktige godkände stadsstyrelsens förslag.

Avvikande mening

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Nita Austero, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Timo Harakka, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Minja Koskela, Petra Malin, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Ilkka Taipale, Erkki Tuomioja, Thomas Wallgren ja Sinikka Vepsä anmälde avvikande mening till beslutet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jorma Lamminmäki, upphandlingsdirektör, telefon: 310 31500
jorma.lamminmaki(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Helsingin kaupungin hallintosäntö, voimaan 1.3.2024, oman toiminnan kilpailuttaminen
- 2 Helsingin kaupungin hallintosäntö, voimaan 1.3.2024, oman toiminnan kilpailuttaminen, muutokset näkyvissä
- 3 HTK lausunto 9.10.2023 kaupunginhallitus oman toiminnan kilpailuttaminen
- 4 Ohjeluonnos kaupungin oman toiminnan kilpailuttamista koskevien määräyksien soveltamiseksi

Sökande av ändring

Hallintosäynnön muuttaminen

Förbud mot sökande av ändring,

28.02.2024

Ärende/7

beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Tf kanslichefen beslutade 15.9.2022 (§ 175) att tillsätta en arbetsgrupp för att bereda en reform av bestämmelserna om konkurrensutsättning av stadens egen verksamhet.

Arbetsgruppen hade till uppgift att bereda de beslut som behövs för en reform av bestämmelserna om konkurrensutsättning av stadens egen verksamhet och för de ändringar i förvaltningsstadgan som reformen kräver. Arbetsgruppen skulle bli klar med sin uppgift senast 31.12.2022.

Principerna för konkurrensutsättning av Helsingfors stads egen verksamhet är från 2008 (stadsstyrelsen 11.2.2008, 170 §). En reform av bestämmelserna om konkurrensutsättning av stadens egen verksamhet behövs, eftersom det har skett väsentliga ändringar i stadens serviceproduktion efter övergången till sektor- och borgmästarmodellen 2017 och den reform av strategiprocessen som följde. Till reformbehovet bidrar att de nuvarande principerna härstammar från en tid då såväl kommunernas och marknadens verksamhet i allmänhet som regleringen av denna var annorlunda än i dag.

Med konkurrensutsättning av egen verksamhet avses att service som staden själv producerar med sin egen personal (serviceproduktion) öppnas för konkurrens så att stadens personal övergår till den nya aktören. Enligt de nuvarande principerna för konkurrensutsättning av egen verksamhet fattar stadsfullmäktige beslut om att öppna stadens serviceproduktion för konkurrens. Enligt sektormodellens organisationsstruktur och ansvarsfördelningen för ordnandet av serviceproduktionen bör det anses ändamålsenligt att beslutet fattas av stadsstyrelsen när det gäller hela staden, stadskansliet eller två eller flera sektorer, affärsverk eller förvaltningar och att nämnderna och direktionerna fattar beslut inom sina uppgiftsområden i fråga om konkurrensutsättningar som stämmer överens med stadsstrategin eller servicestrategin, om vilka stadsfullmäktige har fattat beslut, samt i övriga fall då det inte är fråga om en principiellt viktigt eller vittgående konkurrensutsättning som avviker från den av stadsfullmäktige fastslagna stadsstrategin eller servicestrategin. Stadsfullmäktige ska fortsättningsvis fatta beslut om öppnande av serviceproduktion för konkurrens i principiellt viktiga eller vittgående fall som avviker från den av stadsfullmäktige fastslagna stadsstrategin eller servicestrategin.

Allmänna riktlinjer på fullmäktigenivå om serviceproduktionen samt om viktiga och vittgående ändringar i denna dras i stadsstrategin, som utarbetas en gång per fullmäktigeperiod, i social-, hälsovårds- och räddningssektorns servicestrategi och i stadens årliga budget. Beslut om enskilda konkurrensutsättningar som gäller serviceproduktion fattas framöver, med beaktande av de begränsningar som redogörs för i föregående stycke, av stadsstyrelsen, nämnderna eller direktionerna i enlighet med fullmäktiges mer allmänna riktlinjer. Staden följer principerna för överlåtelse av rörelse när den öppnar sin serviceproduktion för konkurrens.

Ett exempel på sådant öppnande av serviceproduktion för konkurrens som är principiellt viktigt eller vittgående och avviker från den av stadsfullmäktige fastslagna stadsstrategin eller servicestrategin kan vara att den service som en från stadsstrategins eller servicestrategins riktlinjer avvikande funktionell enhet eller motsvarande helhet med ett stort antal anställda eller betydande kostnader producerar, alltså dess serviceproduktion, öppnas för konkurrens.

Dessutom föreslår stadsstyrelsen att fullmäktige upphäver 7 kap. 1 § 1 mom. 14 punkten i förvaltningsstadgan, enligt vilken beslut om inledande av produktion av hälsovårdstjänster inom någon sektor av primärvården eller någon specialitet inom den specialiserade sjukvården eller för någon stor befolkningsgrupp i form av verksamhet som staden själv upprätthåller och om nedläggning av sådan produktion hör till stadsfullmäktiges befogenheter. Inga grunder har identifierats för att behandla hälsovårdstjänsterna annorlunda än övriga tjänster som hör till nämndernas uppgiftsområde. Således innebär det föreslagna tillägget i sektornämndens allmänna befogenheter att social-, hälsovårds- och räddningsnämnden framöver har befogenhet att öppna serviceproduktionen för konkurrens även vad hälsovårdstjänsterna beträffar, med undantag av fall där öppnandet för konkurrens är principiellt viktigt eller vittgående och avviker från den av stadsfullmäktige fastslagna stadsstrategin eller servicestrategin.

Revisionskontoret är en enhet för extern granskning och lyder under stadsfullmäktige och revisionsnämnden. Det anses uteslutet att dess verksamhet skulle beröras av eventuella konkurrensutsättningar av stadens egen verksamhet. Därför gäller de föreslagna ändringarna i förvaltningsstadgan inte punkterna om revisionsnämnden.

Bestämmelserna om konkurrensutsättning av egen verksamhet förs in i förvaltningsstadgan, som är ett centralt styrinstrument med allmänna bestämmelser om de befogenheter som hänför sig till kommunens förvaltning och verksamhet och där det därför även faller sig naturligt att beskriva de befogenheter som hänför sig till konkurrensutsättning av

28.02.2024

Ärende/7

stadens egen verksamhet. Eftersom bestämmelserna förs in i förvaltningsstadgan upphävs de gamla principerna för konkurrensutsättning av egen verksamhet som onödiga.

Kanslichefen ska ge riktlinjer som stöd för tillämpningen av bestämmelserna om konkurrensutsättning av egen verksamhet.

Helsingfors stads personalkommitté behandlade reformen av bestämmelserna om konkurrensutsättning av egen verksamhet vid sitt sammanträde 9.10.2023 och konstaterade i sitt utlåtande att samverkan på stadsnivå har förverkligats beträffande ändringarna i förvaltningsstadgan.

Personalkommittén konstaterade vidare att riktlinjerna för tillämpningen av bestämmelserna behandlas som en separat helhet. Riktlinjerna behandlades i samverkan i stadens personalkommitté 6.11.2023.

Ändringar i förvaltningsstadgan

7 kap. 1 § 1 mom. 14 punkten i förvaltningsstadgan upphävs:

14 om inledande av produktion av hälsovårdstjänster inom någon sektor av primärvården eller någon specialitet inom den specialiserade sjukvården eller för någon stor befolkningsgrupp i form av verksamhet som staden själv upprätthåller och om nedläggning av sådan produktion.

Den upphävda 7 kap. 1 § 1 mom. 14 punkten i förvaltningsstadgan ersätts med en ny punkt 14, enligt vilken stadsfullmäktige beslutar om öppnande av serviceproduktion för konkurrens i principiellt viktiga eller vittgående fall som avviker från den av stadsfullmäktige fastslagna stadsstrategin eller servicestrategin.

Efter ändringen har 7 kap. 1 § 1 mom. 14 punkten i förvaltningsstadgan följande lydelse:

Stadsfullmäktige, om inte något annat är föreskrivet om befogenheterna, beslutar

14 om öppnande av serviceproduktion för konkurrens i principiellt viktiga eller vittgående fall som avviker från stadsstrategin eller servicestrategin, om vilka stadsfullmäktige har fattat beslut.

I 8 kap. 1 § 1 mom. i förvaltningsstadgan görs en ändring som innebär att en ny punkt 8b läggs till. Enligt den nya punkten beslutar stadsstyrelsen om öppnande av serviceproduktion för konkurrens i fall som gäller hela staden, stadskansliet eller två eller flera sektorer, affärsverk el-

28.02.2024

Ärende/7

ler förvaltningar, om konkurrensutsättningen stämmer överens med den av stadsfullmäktige fastslagna stadsstrategin eller servicestrategin samt i övriga fall då konkurrensutsättningen inte är principiellt viktig eller vittgående.

Efter ändringen har den nya 8 kap. 1 § 1 mom. 8b punkten i förvaltningsstadgan följande lydelse:

Stadsstyrelsen, om inte något annat är föreskrivet om befogenheterna, beslutar om öppnande av serviceproduktion för konkurrens i fall som gäller hela staden, stadskansliet eller två eller flera sektorer, affärsverk eller förvaltningar, om konkurrensutsättningen stämmer överens med stadsstrategin eller servicestrategin, om vilka stadsfullmäktige har fattat beslut, samt i övriga fall då konkurrensutsättningen inte är principiellt viktig eller vittgående.

I 10 kap. 1 § 1 mom. i förvaltningsstadgan görs en ändring som innebär att en ny punkt 8 läggs till. Enligt den nya punkten beslutar sektornämnderna om öppnande av serviceproduktion för konkurrens inom sina uppgiftsområden i fråga om konkurrensutsättningar som stämmer överens med den av stadsfullmäktige fastslagna stadsstrategin eller servicestrategin samt i övriga fall då konkurrensutsättningen inte är principiellt viktig eller vittgående.

Efter ändringen har den nya 10 kap. 1 § 1 mom. 8 punkten i förvaltningsstadgan följande lydelse:

Sektornämnderna, om inte något annat är föreskrivet, beslutar om

8 öppnande av serviceproduktion för konkurrens inom sina uppgiftsområden i fråga om konkurrensutsättningar som stämmer överens med stadsstrategin eller servicestrategin, om vilka stadsfullmäktige har fattat beslut, samt i övriga fall då konkurrensutsättningen inte är principiellt viktig eller vittgående.

I 11 kap. 1 § 1 mom. i förvaltningsstadgan görs en ändring som innebär att en ny punkt 9 läggs till. Enligt den nya punkten beslutar direktionerna för affärsverken om öppnande av serviceproduktion för konkurrens inom sina uppgiftsområden i fråga om konkurrensutsättningar som stämmer överens med den av stadsfullmäktige fastslagna stadsstrategin eller servicestrategin samt i övriga fall då konkurrensutsättningen inte är principiellt viktig eller vittgående.

Efter ändringen har den nya 11 kap. 1 § 1 mom. 9 punkten i förvaltningsstadgan följande lydelse:

28.02.2024

Ärende/7

Direktionerna för affärsverken, om inte något annat är föreskrivet om befogenheterna,

9 beslutar om öppnande av serviceproduktion för konkurrens inom sina uppgiftsområden i fråga om konkurrensutsättningar som stämmer överens med stadsstrategin eller servicestrategin, om vilka stadsfullmäktige har fattat beslut, samt i övriga fall då konkurrensutsättningen inte är principiellt viktig eller vittgående.

När stadsstyrelsen beslutade om ändringen i förvaltningsstadgan beto- nade den för sin del stadsfullmäktiges beslutanderätt vid viktiga änd- ringar som gäller serviceproduktionen vid vilken som helst sektor. Stadsstyrelsen välkomnar en stadgeändring där viktiga ändringar som gäller social- och hälsovårdssektorn behandlas som en del av social- och hälsovårdssektorns servicestrategi, vilket innebär att stadsfullmäk- tiges beslutanderätt förverkligas i form av ett helhetsövervägande som en del av fullmäktiges förstärkta beslutanderätt i fråga om social- och hälsovården och räddningsväsendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jorma Lamminmäki, anskaffningsdirektör, telefon: 310 31500
jorma.lamminmaki(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Helsingin kaupungin hallintosäätö, voimaan 1.3.2024, oman toiminnan kilpailuttaminen
- 2 Helsingin kaupungin hallintosäätö, voimaan 1.3.2024, oman toiminnan kilpailuttaminen, muutokset näkyvissä
- 3 HTK lausunto 9.10.2023 kaupunginhallitus oman toiminnan kilpailutta- minen
- 4 Ohjeluonnos kaupungin oman toiminnan kilpailuttamista koskevien määräyksien soveltamiseksi

Sökande av ändring

Hallintosäännön muuttaminen

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 12.02.2024 § 83

HEL 2023-005962 T 00 01 00

28.02.2024

Ärende/7

Päätös

A) Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Helsingin kaupungin hallintosäännön liitteen 1 mukaisesti tulemaan voimaan 1.3.2024.

B) Kaupunginhallitus kumosi 11.2.2008, 170 § vahvistamansa Helsingin kaupungin oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteet.

Päättyessään hallintosäännön muuttamisesta kaupunginhallitus korosti omalta osaltaan valtuuston päätösvaltaa merkittävässä muutoksissa kaikkien toimialojen kohdalla palvelutuotannon osalta ja pitää hyvänä hallintosäännön muutosta, jossa merkittävät muutokset sosiaali- ja terveystoimialan osalta käsitellään osana sosiaali- ja terveystoimialan palvelustrategiaa, jolloin valtuusto päätösvalta toteutuu kokonaisvaltaisena harkintana ja on osa valtuuston vahvistunutta päätösvaltaa sosiaali-, terveys ja pelastustoimen osalta.

Käsittely

12.02.2024 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Päättyessään hallintosäännön muuttamisesta kaupunginhallitus korostaa omalta osaltaan valtuuston päätösvaltaa merkittävässä muutoksissa kaikkien toimialojen kohdalla palvelutuotannon osalta ja pitää hyvänä hallintosäännön muutosta, jossa merkittävät muutokset sosiaali- ja terveystoimialan osalta käsitellään osana sosiaali- ja terveystoimialan palvelustrategiaa, jolloin valtuusto päätösvalta toteutuu kokonaisvaltaisena harkintana ja on osa valtuuston vahvistunutta päätösvaltaa sosiaali-, terveys ja pelastustoimen osalta.

Kannattaja: Daniel Sazonov

Hylkäysehdotus:

Elisa Gebhard: Kaupunginhallitus päättää hylätä esityksen. Toimivaltaa koskien oman palvelutuotannon avaamista kilpailutukselle ei tulisi siirtää kaupunginvaltuustolta pois. Päätöksenteon läpinäkyvyyden ja julkisen keskustelun mahdollistaminen palveluiden järjestämiseen liittyen heikkenisi päätöksen seurauksena merkittävästi.

Kaupunginhallitus ei pidä tarkoituksenmukaisena, että palveluiden ulkoistamisesta voitaisiin jatkossa pääsääntöisesti päättää kevennetyllä prosessilla ja ilman kaupunginvaltuuston päätökseen johtavaa, julkista keskustelua.

28.02.2024

Ärende/7

Kaupunginhallitus katsoo, että esityksellä ei saavuteta tavoitetta toimivallanjaon selkeyttämisestä, vaan se johtaisi pikemminkin tulkinnanvaraisiin tilanteisiin kilpailuttamisen päätöksentekopolusta.

Kannattaja: Minja Koskela

Anni Sinnemäen vastaehdotuksesta äänestettiin ensin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa. Hylkäämistä koskeva ehdotus asetettiin vastakkain voittanutta ehdotusta vastaan.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 11

Anniina Iskanius, Minna Lindgren, Johanna Nuorteva, Pia Pakarinen, Suvi Pulkkinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Maarit Vierunen

Tyhjä: 4

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Johanna Laisaari

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 0 - 11 (4 tyhjää).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Elisa Gebhardin hylkäysehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 11

Anniina Iskanius, Minna Lindgren, Johanna Nuorteva, Pia Pakarinen, Suvi Pulkkinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 4

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Johanna Laisaari

Kaupunginhallitus ei hyväksynyt Elisa Gebhardin hylkäysehdotusta äänin 11 - 4.

Kahden suoritettun äänestyksen jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

05.02.2024 Pöydälle

28.02.2024

Ärende/7

18.12.2023 Palautettiin

11.12.2023 Pöydälle

04.12.2023 Pöydälle

27.11.2023 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Jorma Lamminmäki, hankintajohtaja, puhelin: 310 31500
jorma.lamminmaki(a)hel.fi